

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

צבא, חברה ופוליטיקה בישראל - 56011

תאריך עדכון אחרון 27-02-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עמיר בר-אור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [amirbaror@mscc.huji.ac.il](mailto:amirbaror@mscc.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: על פי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בחינה רחבה של מגוון הקשרים המתקיימים בין החברה הישראלית לבין המערכת הפוליטית שלה ולצבאה בהנתן דומיננטיות הסוגיות הביטחוניות עמן מתמודדת ישראל מאז הקמתה

מטרות הקורס:

ניתוח הממשקים בין החברה למערכת הפוליטית, בין החברה לצבא ובין המערכת הפוליטית לצבא למורכבות האתגרים עמם מתמודדת הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לנתח משמעות הממשקים המרכזיים המעצבים את דמותה הייחודית של מדינת ישראל להעריך את מרכזיות הסוגיות הביטחוניות בישראל והשפעתן על החברה לזהות את המאפיינים הבולטים של יחסי חברה צבא בישראל ויחסי דרג מדיני דרג צבאי

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות חובה בהתאם לתקנון האוניברסיטה (100%)

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות ודיונים בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. רקע ומושגי יסוד (חברה-פוליטיקה, חברה- צבא וצבא -פוליטיקה)
2. ההקשר התיאורטי - מדיניות ביטחון לאומי
3. החברה הישראלית: סקטוראליזציה והשלכותיה הפוליטיות
4. התגבשות החברה הישראלית
5. כלי התקשורת והמערכת הפוליטית
6. התגבשות יחסי חברה -צבא
7. השפעת המלחמות על החברה הישראלית
8. החברה, הצבא והכיבוש
9. השינויים ביחסי חברה - צבא
10. מודל צה"ל: מצבא העם לצבא מקצועי
11. צבא ופוליטיקה בישראל
12. סיכום: צבא, חברה ופוליטיקה

חומר חובה לקריאה:

2. ד. הורוביץ ומ. ליסק (2007) "דמוקרטיה וביטחון לאומי בסכסוך מתמשך", בתוך נויברגר, ב. בן-עמי, א. וגרוס-רופא, א. (עורכים), דמוקרטיה וביטחון לאומי בישראל. האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב: ע"ע 4.68-101.
4. א. בן-אליעזר (1994) "אומה במדים ומלחמה - ישראל בשנותיה הראשונות", זמ זמנים, חוב' 55, עמ' 51-65.
6. מ. ליסק (1982) "צבא, חברה ומשטר בישראל - הפרדוקסים ביחסי הגומלין בין מערכת הביטחון לבין המגזרים האזרחיים", סקירה חודשית, חוב' 2-3, ע"ע 48-56.
7. ז. דרורי (2008) "סדק בשריונו של מרס: שקיעת מעמדו של צה"ל" בתוך מ. שמש וז. דרורי (עורכים) טראומה לאומית - מלחמת יום הכיפורים אחרי שלושים שנה ועוד מלחמה. מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, ע"ע 307-323.
8. ר. פדהצור (2013) "הכיבוש והשפעתו על צה"ל", בתוך ד. בר-טל וי. שנל (עורכים) השפעת הכיבוש על החברה הישראלית, ע"ע 205-237.
9. א. בן-אליעזר (2004) "החברה הצבאית והחברה האזרחית בישראל: גילויים של אנטי-מיליטריזם ונאו-מיליטריזם בעידן פוסט הגמוני", בתוך אלחאג', מ. ובן-אליעזר, א. (עורכים) בשם הביטחון - סוציולוגיה של שלום ומלחמה בישראל בעידן משתנה. חיפה: אוניברסיטת חיפה/ פרדס הוצאה לאור, ע"ע 29-76.
10. ע. שלח (2003) המגש והכסף - מדוע דרושה מהפכה בצה"ל. תל-אביב: כנרת, זמורה-ביתן - מוציאים לאור, ע"ע 17-27.
11. ק. מיכאל, בין צבאיות למדינאות בישראל: השפעת הצבא על תהליכי המעבר ממלחמה לשלום. תל אביב, אוניברסיטת תל אביב, 2008. עמ' 91-120.

#### חומר לקריאה נוספת:

על פי בקשה

#### הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %  
 הרצאה 0 %  
 השתתפות 0 %  
 הגשת עבודה 100 %  
 הגשת תרגילים 0 %  
 הגשת דו"חות 0 %  
 פרויקט מחקר 0 %  
 בחנים 0 %  
 אחר 0 %

#### מידע נוסף / הערות: